

**Динаміка розвитку політичних режимів, політичних транзитів та якості демократії в країнах
Центрально-Східної, Південно-Східної і Східної Європи (1989–2023 рр.)¹**

Країна	FiW (рік фактичних даних, а не звіту)						NiT (рік фактичних даних, а не звіту)					V-Dem LDI (рік фактичних даних, а не звіту)						SoG						
	1989-1992	2000	2009	2015	2021	2023	2004	2009	2015	2021	2023	1989-1991	2000	2009	2015	2021	2023	1989-1991	2000	2009	2015	2021	2023	
Регіон Центрально-Східної Європи																								
Болгарія (з 1990)	3,5	2,5	2,0	2,0 (80)	2,0 (79)	2,0 (78)	4,82 (64)	4,96 (66)	4,75 (63)	4,50 (58)	4,54 (59)	0,46	0,62	0,60	0,57	0,56	0,59	Par	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Естонія (з 1991)	2,5	1,5	1,0	1,0 (94)	1,0 (94)	1,0 (95)	6,04 (84)	6,04 (84)	6,07 (85)	6,00 (84)	6,00 (83)	0,53	0,81	0,81	0,85	0,85	0,84	Par	Par	Par	Par	Par	Par	
Латвія (з 1991)	2,5	1,5	1,5	2,0 (86)	1,5 (88)	1,5 (88)	5,86 (81)	5,82 (80)	5,93 (82)	5,79 (80)	5,79 (80)	0,49	0,70	0,70	0,76	0,74	0,77	Par	Par	Par	Par	Par	Par	
Литва (з 1991)	2,5	1,5	1,0	1,0 (91)	1,5 (89)	1,5 (89)	5,79 (80)	5,75 (79)	5,68 (78)	5,68 (78)	5,71 (79)	0,71	0,76	0,79	0,78	0,74	0,73	Par/SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Польща (з 1989)	3,5	1,5	1,0	1,0 (93)	2,0 (81)	2,0 (80)	6,00 (83)	5,68 (78)	5,68 (78)	4,54 (59)	4,43 (57)	0,29	0,80	0,83	0,78	0,42	0,44	Par/SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Румунія (з 1990)	5,5	2,0	2,0	2,0 (83)	2,0 (83)	2,0 (83)	4,61 (60)	4,54 (59)	4,54 (59)	4,36 (56)	4,39 (57)	0,30	0,43	0,53	0,60	0,61	0,50	Par/SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Словаччина* (з 1990)	2,0	1,5	1,0	1,0 (89)	1,0 (90)	1,0 (90)	6,00 (83)	5,32 (72)	5,39 (73)	5,21 (70)	5,21 (70)	0,72	0,75	0,74	0,73	0,77	0,74	Par	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Словенія (з 1990)	2,5	1,5	1,0	1,0 (92)	1,5 (90)	1,0 (96)	6,32 (89)	6,07 (85)	6,00 (83)	5,75 (79)	5,79 (80)	0,51	0,76	0,79	0,80	0,63	0,65	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Угорщина (з 1990)	2,0	1,5	1,0	2,0 (79)	3,0 (69)	3,0 (65)	6,04 (84)	5,61 (77)	4,71 (62)	3,57 (43)	3,57 (43)	0,72	0,76	0,77	0,48	0,35	0,33	Par	Par	Par	Par	Par	Par	
Хорватія (з 1991)	3,5	2,5	1,5	1,5 (87)	1,5 (85)	2,0 (83)	4,25 (54)	4,29 (55)	4,32 (55)	4,25 (54)	4,25 (54)	0,16	0,62	0,66	0,70	0,65	0,64	Par/SP-	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Чехія* (з 1990)	2,0	1,5	1,0	1,0 (95)	1,0 (91)	1,0 (94)	5,71 (79)	5,79 (80)	5,79 (80)	5,54 (76)	5,54 (76)	0,72	0,81	0,82	0,78	0,71	0,81	Par	Par	Par	SP+	SP+	SP+	
Усереднені дані	2,9	1,7	1,2	1,4 (88)	1,6 (85)	1,6 (86)	5,58 (76)	5,44 (74)	5,35 (73)	5,01 (67)	5,02 (67)	0,53	0,71	0,73	0,71	0,63	0,64	-	-	-	-	-	-	
Регіон Південно-Східної Європи																								
Албанія (з 1991)	4,0	4,5	3,0	3,0 (67)	3,0 (67)	3,0 (68)	3,96 (49)	4,07 (51)	3,86 (48)	3,79 (46)	3,79 (46)	0,27	0,34	0,45	0,44	0,44	0,40	Par	Par	Par	Par	Par	Par	
Боснія і Герцеговина* (з 1992)	6,0	4,5	3,5	3,5 (57)	4,0 (53)	4,5 (51)	3,82 (47)	3,75 (46)	3,50 (42)	3,21 (37)	3,18 (36)	0,11	0,40	0,38	0,37	0,34	0,35	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Косово* (з 1992)	7,0	6,0	4,5	3,5 (52)	3,5 (56)	3,5 (60)	2,68 (28)	2,93 (32)	2,93 (32)	3,29 (38)	3,29 (38)	0,15	0,16	0,38	0,45	0,49	0,49	SP+	SP+	Par	Par	Par	Par	
Північна Македонія (з 1992)	3,5	3,5	3,0	3,5 (57)	3,0 (67)	3,0 (67)	4,11 (52)	4,21 (54)	3,71 (45)	3,86 (48)	3,21 (37)	0,26	0,34	0,38	0,27	0,39	0,36	Par/SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Сербія* (з 1992)	5,5	4,0	2,0	2,0 (78)	3,5 (62)	3,5 (57)	4,25 (54)	4,29 (55)	4,25 (54)	3,79 (46)	3,61 (43)	0,15	0,27	0,53	0,34	0,24	0,25	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Чорногорія* (з 1992)	5,5	4,0	2,5	3,0 (70)	3,0 (67)	3,0 (69)	4,21 (54)	4,21 (54)	4,07 (51)	3,82 (47)	3,79 (46)	0,15	0,33	0,40	0,37	0,41	0,47	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	SP+	
Усереднені дані	5,2	4,4	3,0	3,0 (64)	3,3 (62)	3,4 (62)	3,83 (47)	3,20 (49)	3,72 (45)	3,62 (44)	3,47 (41)	0,18	0,30	0,42	0,37	0,38	0,38	-	-	-	-	-	-	
Регіон Східної Європи																								
Азербайджан (з 1991)	5,0	5,5	6,5	6,5 (16)	7,0 (9)	7,0 (7)	2,14 (19)	1,61 (10)	2,38 (2)	1,07 (1)	1,07 (1)	0,10	0,08	0,07	0,07	0,07	0,06	Pre	SP-	SP-	SP-	SP-	SP-	
Білорусь (з 1991)	4,0	6,0	6,5	6,5 (17)	7,0 (8)	7,0 (8)	1,36 (6)	1,50 (8)	1,36 (6)	1,11 (2)	1,11 (2)	0,37	0,11	0,10	0,10	0,04	0,04	Par	SP-	SP-	SP-	SP-	SP-	
Вірменія (з 1991)	5,0	4,0	5,0	4,5 (46)	4,0 (55)	4,0 (54)	2,82 (30)	2,61 (27)	2,64 (27)	3,11 (35)	3,07 (35)	0,36	0,22	0,18	0,21	0,54	0,42	Par/SP-	SP-	SP+	SP+	Par	Par	
Грузія (з 1991)	5,5	4,0	4,0	3,0 (64)	3,5 (58)	3,5 (58)	3,04 (34)	3,07 (35)	3,39 (40)	3,04 (34)	3,04 (34)	0,14	0,21	0,33	0,51	0,48	0,47	Par/SP+	Pre	SP-	SP+	SP+	SP+	
Молдова (з 1991)	4,5	3,0	3,5	3,0 (60)	3,0 (62)	3,0 (61)	2,93 (32)	2,86 (31)	3,11 (35)	3,14 (36)	3,75 (46)	0,33	0,44	0,36	0,47	0,63	0,61	SP+	SP+	Par	Par	SP+	SP+	
росія (з 1991)	3,0	5,0	5,5	6,0 (22)	6,5 (19)	6,5 (13)	2,39 (23)	1,86 (14)	1,50 (8)	1,11 (2)	1,07 (1)	0,13	0,22	0,14	0,11	0,10	0,06	SP+	SP-	SP-	SP-	SP-	SP-	
Україна (з 1991)	3,0	4,0	2,5	3,0 (61)	3,0 (61)	4,0 (49)	3,50 (42)	3,61 (43)	3,32 (39)	3,36 (39)	3,43 (40)	0,28	0,23	0,40	0,23	0,32	0,25	SP-	SP-	SP+	SP+	SP+	SP+	
Усереднені дані	4,2	4,5	4,7	4,6 (41)	3,8 (39)	4,4 (36)	2,59 (26)	2,44 (24)	2,52 (22)	2,27 (21)	2,36 (23)	0,24	0,21	0,22	0,24	0,31	0,27	-	-	-	-	-	-	
Загалом усі країни																								
Усереднені дані	3,8	3,2	2,7	2,6 (68)	2,8 (66)	3,0 (65)	4,25 (56)	3,95 (53)	3,93 (53)	3,77 (48)	3,55 (48)	0,35	0,46	0,50	0,48	0,48	0,47	-	-	-	-	-	-	

¹ Умовні позначення: FiW – індекс проєкту «Свобода у світі» («Freedom in the World») організації «Freedom House»; NiT – індекс проєкту «Нації у транзиті» («Nations in Transit») організації «Freedom House»; V-Dem LDI – індекс ліберальної демократії проєкту «Розмаїття демократії» («Varieties of Democracy»); SoG – система державного правління; Pre – президентська система правління; Par – парламентська система правління; SP+ – напівпрезидентська система правління прем'єр-президентського типу; SP- – напівпрезидентська система правління президентсько-парламентського типу; * – позначення того факту, що вказана держава в певні аналітичні періоди формально була частиною іншої держави (Чехія і Словаччина – Чехословаччини, а Боснія і Герцеговина, Косово, Сербія і Чорногорія – Югославії); сірим виділенням позначено погіршення показників порівняно з попереднім періодом. Транзит у різних державах почався в різний час, але у рамках 1989–1992 рр., тому рік в дужках по кожній країні позначає рік аналітичних даних у стовпці з проміжком 1989–1992 рр. Використані дані: Freedom House (2024a), "Aggregate Category and Subcategory Scores, 2003-2024", available at: https://freedomhouse.org/sites/default/files/2024-02/Aggregate_Category_and_Subcategory_Scores_FIW_2003-2024.xlsx (accessed 9 November 2024); Freedom House (2024b), "All Data, FIW 2013-2024", available at: https://freedomhouse.org/sites/default/files/2024-02/All_data_FIW_2013-2024.xlsx (accessed 9 November 2024); Freedom House (2024c), "All Data, NIT 2005-2024", available at: https://freedomhouse.org/sites/default/files/2024-05/All_Data_Nations_in_Transit_NIT_2005-2024_For_website.xlsx (accessed 9 November 2024); Freedom House (2024d), "Country and Territory Ratings and Statuses, 1973-2024", available at: https://freedomhouse.org/sites/default/files/2024-02/Country_and_Territory_Ratings_and_Statuses_FIW_1973-2024.xlsx (accessed 9 November 2024); Semi-presidentialism (n.d.), "The semi-presidential one", available at: <http://www.semipresidentialism.com/> (accessed 9 November 2024); V-Dem (2024), "Country-Year: V-Dem Core: Ver. 14", available at: <https://v-dem.net/data/the-v-dem-dataset/country-year-v-dem-core-v14/> (accessed 9 November 2024). Власні інтерпретації для таблиці здійснено на підставі іншого різноманітного фактажу та законодавства.

